

Nr 153.

Av herrar Håstad och Kyling, om beredande av viss ersättning åt överstelöjtnanten M. T. Arrhén.

Överstelöjtnant M. T. Arrhén förordnades såsom chef för arméns tvättanstalt i Stockholm fr. o. m. den 1 juli 1934. Befattningen regleras av »instruktioner för arméns tvättanstalt i Stockholm» fastställd av kungl. arméförvaltningens intendentur- och civildepartement den 23 juni 1931, dnr I. D. 1510 och C. D. 1869.

Av sagda instruktion framgår bl. a.:

att anstalten lyder direkt under intendenturdepartementet,

att vid anstalten bl. a. skall finnas en anstaltschef och assistent m. fl.,

att anstaltschef och assistent tillsätts och entledigas av intendenturdepartementet med en uppsägningstid av högst 3 månader,

att avlöning till anstaltschef och assistent utgår med belopp, som fastställs av intendenturdepartementet i för anstalten gällande stat.

Av instruktionen framgår icke att befattningen såsom chef för anstalten är av militär natur.

Under tiden den 8 december 1939 t. o. m. 30 april 1942 har Arrhén under olika perioder varit inkallad till militärtjänst, dels vid kungl. arméförvaltningens intendenturdepartements kasernutredningsbyrå, dels i enlighet med särskilda order stått till andra myndigheters förfogande.

Då Arrhén inbeordrades till krigstjänstgöring vid kungl. arméförvaltningen förordnades icke någon vikarie för honom vid arméns tvättanstalt i Stockholm och ej heller erhöll han några särskilda direktiv angående verksamheten vid anstalten, varför Arrhén utgick ifrån att ansvaret för anstaltens skötsel skulle påvila honom även under krigstjänstgöringen. På grund härav inriktade Arrhén sig helt på att, utan åsidosättande av sina uppdrag under krigstjänstgöringen, kunna leda och övervaka verksamheten vid anstalten, oaktat denna verksamhet i icke ringa grad försvårades på grund av den förstärkta försvarsberedskapen. Härvid måste givetvis detta arbete utföras på andra tider än den ordinarie tjänstgöringen inom kungl. arméförvaltningen och hans fritid sålunda i mycket stor utsträckning utnyttjas.

I skrivelse från intendenturkårens chefsexpedition den 27 juni 1942 nr 645 har generalintendenten även framhållit att Arrhén under kommanderingstiden utövat tillsyn över tvättanstalten.

Under ovan angivna tidsperiod har Arrhén icke åtnjutit en enda dags tjänstledighet eller semester.

Någon erinran mot anstaltens skötsel under Arrhéns kommandering till krigstjänst har icke förelegat.

Av det ovan anförda torde framgå att Arrhén under den tid, som ovan angivits, upprätthållit tvenne tjänster, varvid han för att utföra sina med den ordinarie befattningen förenade göromål såsom chef för arméns tvättanstalt i Stockholm måst utnyttja hela sin fritid.

Kungl. arméförvaltningens civila departements revision anmärkte på att arvode från tvättanstalten utgått under krigstjänstgöringen och denna anmärkning har sedermera godkänts av departementet. Kungl. kammarrätten, där Arrhén överklagat beslutet, har i utslag den 15 juni 1943 icke funnit besvärerna föranleda någon ändring. På grund härav blev Arrhén återbetalningsskyldig för en summa på 7 758: 33 kr.

I en den 13 augusti 1943 dagtecknad skrivelse har Arrhén hos Konungen begärt att av nåd befrias från återbetalningsskyldigheter. Med hänsyn till de särskilda omständigheter, som i detta fall förelegat, har generalintendenten tillstyrkt en reducering av återbetalningssumman med högst 50 %.

Kungl. Maj:t har emellertid enligt ämbetsskrivelse den 31 mars 1944 lämnat Arrhéns ansökan utan bifall.

Återbetalningen av ett så betydande belopp varom här var fråga (kr. 7 758: 33) åsamkade Arrhén betydande svårigheter, då han saknade enskild förmögenhet.

Genom den nyordning som senare genomfördes beträffande organisationen av arméns tvättanstalter nödgades han snart lämna denna sin befattning och därigenom kommo svårigheterna för återbetalningen av det berörda beloppet att ytterligare stegas.

Arrhén har dock under tiden den 21 augusti 1944 till 29 maj 1945 inbetalat hela det ovan angivna beloppet.

Arrhén har även fått erlägga skatt på det belopp, som sedermera återbetalats. Angivna besvär ha lämnats utan avseende.

Arrhén har således både fått återbetala 7 758: 33 kr. samt erlägga skatt för denna summa.

Vi anse, att Arrhén i det ovan relaterade fallet behandlats orättvist. Då någon vikarie icke utsetts har han haft hela ansvaret för anstaltens skötsel även under sin inkallelse till militärtjänst. Eftersom staten icke heller haft några extra utgifter för tjänstens upprätthållande under den tid Arrhén fullgjort militärtjänsten, ter det sig enligt vår mening egendomligt att Arrhén nödgats återbetala ersättningen för ett arbete som han faktiskt fullgjort. Särskilt stötande förefaller detta med hänsyn till att han dessutom fått erlägga skatt för hela det angivna beloppet. Vi skulle anse det

vara en rättvis åtgärd att en korrigerings skedde och att beloppet på nytt utbetalades till Arrhén.

Med anledning av vad som ovan angivits få vi hemställa,
att riksdagen måtte besluta att till överstelöjtnant Magnus Teodor Arrhén utbetala ett belopp av 7 758 kronor 33 öre.

Stockholm den 15 januari 1950.

Elis Håstad.

Folke Kyling.